

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

**ПІДГОТОВКА ТА ПРОВЕДЕННЯ
ОБ'ЄКТОВОГО ТРЕНУВАННЯ
З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Методичні рекомендації

Чернігів
2020

Підготовка та проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту в закладі вищої освіти. Методичні рекомендації. – Чернігів, 2020, 30 с.

Автор-укладач – Михайленко С.В., методист обласного методичного кабінету навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Чернігівської області

Призначені для керівників та фахівців цивільного захисту закладів вищої освіти, які організують та проводять об'єктові тренування з питань цивільного захисту сил і засобів цивільного захисту відповідних закладів, а також для педагогічних працівників навчально-методичного центру ЦЗ та БЖД Чернігівської області які здійснюють практичну підготовку керівників та фахівців цивільного захисту закладів вищої освіти з питань цивільного захисту та забезпечують методичний супровід об'єктового тренування.

Матеріали даної розробки передбачають заходи щодо підготовки персоналу закладів вищої освіти до дій в умовах виникнення надзвичайних ситуацій при проведенні об'єктового тренування з питань цивільного захисту сил і засобів цивільного захисту, надбання персоналом закладів стійких навичок, необхідних для ухвалення швидких і чітких рішень, виконання дій, необхідних для попередження небезпечних наслідків, які можуть мати місце при виникненні пожеж і інших надзвичайних ситуацій.

Матеріали підготовлені з урахуванням вимог законодавчих, нормативно-правових актів Державної служби України з надзвичайних ситуацій, віднесених до сфери цивільного захисту та безпеки життєдіяльності.

Обговорено та схвалено на засіданні методичної комісії
навчально-методичного центру ЦЗ та БЖД Чернігівської області
« 27 » лютого 2020 р.
Протокол № 2

Зміст

Загальні положення	4
1. Підготовчий період.	5
1.1. Розроблення та видання наказу керівника закладу вищої освіти «Про підготовку та проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту», визначення осіб керівного складу та працівників, які організують і здійснюють заходи тренування з питань цивільного захисту.	5
1.2. Розроблення навчально-методичної документації на підготовку та проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту.	8
1.3. Підготовка навчальних місць з відпрацювання практичних заходів.	10
2. Період проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту закладу вищої освіти.	10
3. Підведення підсумків об'єктового тренування з питань цивільного захисту закладу вищої освіти, складання звіту про організацію та проведення тренування.	12
Додатки:	
- графік проведення об'єктових навчань та тренувань з питань цивільного захисту (додаток 1);	14
- наказ про організацію та проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту (додаток 2);	15
- план підготовки та проведення об'єктового тренування закладу вищої освіти з питань цивільного захисту (додаток 3);	18
- погодинний графік нарощування обстановки з переліком ввідних (додаток 4);	19
- особистий план заступника (помічника) керівника тренування (додаток 5);	20
- план матеріально-технічного забезпечення об'єктового тренування з питань цивільного захисту (додаток 6);	21
- план-календар проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту спеціалізованих служб та формувань цивільного захисту (додаток 7);	22
- наказ про підсумки об'єктового тренування з питань цивільного захисту та стан готовності до вирішення завдань цивільного захисту (додаток 8);	24
- звіт про організацію підготовки та проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту (додаток 9).	26
Література	28
Послуги, що надаються Центром	29
Адреси структурних підрозділів Центру	30

Загальні положення

Об'єктове тренування з питань цивільного захисту (далі - тренування) у закладі вищої освіти є формою практичної підготовки працівників, зокрема керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, що визначає в цілому готовність до реалізації плану реагування на надзвичайні ситуації. П.20 Постанови КМУ від 26.06.2013 № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» визначає, що *«у вищих навчальних закладах з метою відпрацювання дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій з учасниками навчально-виховного процесу проводяться щороку об'єктові тренування з питань цивільного захисту»*.

Головним змістом тренування є практичне відпрацювання питання евакуації працівників закладу вищої освіти та студентів при виникненні надзвичайної ситуації природного або техногенного характеру. Тренування дає можливість практично відпрацювати комплекс заходів цивільного захисту з урахуванням специфіки діяльності та особливостей територіального розташування закладу вищої освіти, інших властивих йому факторів.

Тренування у закладі вищої освіти проводиться щорічно без припинення навчально-виховного процесу тривалістю до 8 годин. До проведення тренування рекомендується залучати всіх учасників навчально-виховного процесу закладу.

З метою залучення пожежно-рятувальних підрозділів до проведення заходів тренування керівник закладу вищої освіти на початку кожного навчального року надає заявки до органу управління освітою місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Проведенню тренування повинно передувати своєчасне проходження особами керівного складу та фахівцями закладу вищої освіти, діяльність яких пов'язана з організацією та здійсненням заходів з питань цивільного захисту, відповідного функціонального навчання в Навчально-методичному Центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності.

З метою підготовки керівництва закладу вищої освіти для забезпечення успішного проведення тренування безпосередньо в закладі педагогічними працівниками Навчально-методичного центру проводяться інструктивно-методичні заняття. З працівниками, які на час тренування призначаються керівниками на навчальних місцях з практичного відпрацювання заходів і робіт та/або залучаються до проведення таких заходів і робіт, вищезазначеними педагогічними працівниками проводяться необхідні цільові інструктажі.

Під час організації тренування в закладі вищої освіти рекомендується передбачити періоди його проведення та підведення підсумків його результатів.

1. Підготовчий період

До загальних заходів підготовчого періоду тренування належать:

- розроблення та видання наказу керівника закладу вищої освіти «Про підготовку та проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту» (далі – Наказ), визначення осіб керівного складу та працівників, які організують і здійснюють заходи тренування;
- розроблення навчально-методичної документації на підготовку та проведення тренування;
- підготовка системи управління, навчальних місць з відпрацювання практичних заходів, засобів імітації.

1.1. Розроблення та видання наказу керівника закладу вищої освіти «Про підготовку та проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту», визначення осіб керівного складу та працівників, які організують і здійснюють заходи тренування з питань цивільного захисту.

Підставою для початку роботи з підготовки і проведення тренування є Наказ (додаток 2). У Наказі, як правило, визначаються вихідні дані (тема, навчальні цілі для кожної категорії учасників, строк та місце проведення), призначається керівник тренування (керівник закладу вищої освіти), штаб керівництва тренуванням (начальником штабу керівництва тренуванням призначається один із заступників керівника закладу), помічник керівника тренування (за потреби), а також визначаються навчальні місця та їх керівники, порядок їх підготовки до тренування, строки та обсяги робіт, відповідальні виконавці, питання матеріально-технічного забезпечення тренування.

Наказ про підготовку та проведення тренування складається із констатуючої та розпорядчої частин.

У констатуючій частині Наказу зазначаються підстава та мета проведення тренування.

Підставою для проведення тренування є положення статті 40 Кодексу цивільного захисту України, пункту 17 Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 444, наказу Міністерства освіти і науки України від 21.11.2016 №1400 «Про затвердження Положення про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту», наказу МВС України від 28.11.2019 № 991 «Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту» та Графік проведення об'єктових тренувань з питань цивільного захисту на поточний рік.

У розпорядчій частині Наказу визначаються:
тема та строк проведення тренування;

навчальні цілі для кожної категорії учасників;
керівництво тренуванням;
склад учасників;
навчальні місця з відпрацювання практичних заходів та їх керівники, строки та обсяги робіт з їх підготовки;
перелік та строки розробки планувальних документів тренування, відповідальні виконавці;
порядок підготовки учасників тренування;
порядок оцінки готовності персоналу, який залучається до проведення тренування, засобів імітації, управління та оповіщення;
посадова особа, на яку покладається контроль за виконанням Наказу.

Тема та строк проведення тренування визначається керівником закладу вищої освіти з урахуванням особливостей його територіального розташування та характеру ймовірних надзвичайних ситуацій та зазначається відповідно до Графіку проведення у закладі об'єктових тренувань з питань цивільного захисту на поточний рік (додаток 1).

Навчальні цілі для кожної категорії учасників визначаються в Наказі відповідно до теми тренування з урахуванням їх функціональних обов'язків з питань цивільного захисту.

Наприклад:

для керівного складу – набуття практичних навичок організаторської роботи по якісному виконанню завдань цивільного захисту при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій;

для спеціалізованих служб, формувань цивільного захисту (у разі їх утворення) – набуття практичного досвіду з виконання завдань за призначенням, використання табельного майна;

для інших учасників навчально-виховного процесу – навчання практичним діям при отриманні попереджувального сигналу „Увага всім” у разі загрози виникнення або виникненні ймовірних надзвичайних ситуацій.

Тренування проводяться, як правило, на навчально-матеріальній базі закладу. Вона включає його територію з будівлями, спорудами, різного призначення з комунікаціями, а також спеціально створені навчальні місця.

Строки розробки планувальних документів для підготовки та проведення тренування в Наказі вказуються із зазначенням конкретного терміну відпрацювання кожного документу і відповідального за це виконавця.

У порядку підготовки учасників тренування визначаються терміни та посадові особи, відповідальні за організацію:

проведення педагогічними працівниками Навчально-методичного центру інструктивно-методичних занять із заступниками (помічниками) керівника тренування та інструктажів з керівниками на навчальних місцях з відпрацювання практичних заходів;

навчання персоналу закладу вищої освіти за програмою загальної підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях;

навчання працівників, які входять до складу спеціалізованих служб та формувань цивільного захисту (у разі їх створення) за програмами спеціальної підготовки до дій у надзвичайних ситуаціях.

Навчальні місця з відпрацювання практичних заходів їх керівниками, строки та обсяг робіт з підготовки доцільно визначати з урахуванням особливостей закладу та необхідності обладнання засобами, що імітують пошкодження, руйнування, пожежі, вибухи, зони зараження, інші можливі наслідки надзвичайних ситуацій.

Керівником тренування є керівник закладу вищої освіти.

Керівник тренування у період його підготовки та проведення:

видає наказ про підготовку та проведення тренування;

керує розробкою навчально-методичної документації на підготовку та проведення тренування, підготовкою навчально-матеріальної бази закладу вищої освіти, пункту управління, засобів зв'язку та оповіщення, учасників тренування до його проведення;

добивається у ході тренування повного і якісного відпрацювання навчальних питань шляхом послідовного нарощування та ускладнення обстановки, здійснення систематичного контролю особисто або через заступників (помічників) керівника тренування за діями тих, хто навчається;

забезпечує суворе дотримання всіма учасниками тренування заходів безпеки, збереження матеріальних цінностей закладу;

здійснює аналіз та узагальнення підсумків тренування по його завершенні.

З метою належної організації і проведення тренування, якісної розробки відповідної навчально-методичної документації керівником закладу, як правило, призначаються заступники (помічники) за напрямками діяльності.

Заступників (помічників) керівника тренування доцільно призначити з числа посадових осіб, компетентних у питаннях, що будуть відпрацьовуватись у ході тренування та наділених необхідними повноваженнями для виконання покладених на них функцій. Їх кількість визначається з урахуванням теми тренування та його масштабів.

На заступників (помічників) керівника тренування зазвичай покладаються наступні функції:

участь у розробці Плану підготовки та проведення тренування, визначенні місць відпрацювання практичних заходів;

розробка особистих планів на підставі Плану проведення тренування;

здійснення відповідно до особистих планів керівництва та контролю за своєчасністю та правильністю дій учасників Тренування, дотримання ними заходів безпеки;

підготовка матеріалу для проведення розбору тренування та складання звіту у визначений термін.

Для здійснення керівництва та контролю за діями тих, хто навчається, дотриманням ними заходів безпеки керівником закладу призначаються керівники на навчальних місцях з практичного відпрацювання заходів і робіт. Їх доцільно призначати з числа посадових осіб, які володіють необхідними знаннями з питань, що будуть відпрацьовуватись на навчальних місцях. При цьому, керівники на навчальних місцях з практичного відпрацювання заходів і

робіт повинні бути старшими чи рівними за посадою по відношенню до тих, хто навчається.

Проект Наказу, як правило, розробляється посадовою особою (особою) з питань цивільного захисту. Після затвердження керівником Наказ доводиться до персоналу закладу вищої освіти. Контроль за виконанням Наказу зазвичай здійснюється керівником закладу.

1.2. Розроблення навчально-методичної документації на підготовку та проведення тренування з питань цивільного захисту.

З метою підготовки та проведення тренування розробляється План підготовки та проведення тренування (додаток 3), який затверджує керівник закладу вищої освіти.

План підготовки та проведення тренування (далі – План) є основним документом, який визначає його хід, послідовність відпрацювання навчальних питань.

Проведення тренування планується за етапами, кількість і зміст яких залежать від навчальних цілей і масштабів. Кожен етап має включати питання, що повністю охоплюють певний період дій.

У Плані підготовки та проведення тренування зазначаються:

тема тренування;

навчальна мета;

дата і місце проведення;

склад учасників тренування;

засоби і майно, що використовуються для імітації, зв'язку, оповіщення, захисту учасників освітнього процесу;

заходи з підготовки і проведення тренування (найменування заходу, навчальні питання, період проведення, відповідальні виконавці).

Тема тренування, дата та тривалість, склад учасників та навчальні цілі для кожної категорії зазначаються відповідно до Наказу.

У задумі тренування, як правило, вказуються вихідна обстановка (стан до початку тренування із наведенням факторів, що збільшують ризик виникнення надзвичайних ситуацій), тактичний задум (на фоні якої обстановки і як керівник має намір відпрацювати тему тренування), місця розіграшу дій на тренуванні, етапи тренування їх тривалість та навчальні питання, місце і час проведення розбору.

Під час кожного етапу може відпрацьовуватися кілька навчальних питань. Вони представляють собою ряд послідовних, логічних, найбільш характерних для цього етапу задач, що виникають одна за одною, та мають вирішуватися під час тренування. Кількість та зміст етапів визначається керівником тренування з таким розрахунком, щоб розкривалася тема та досягалися цілі тренування у відведений для його проведення час.

На першому етапі тренування, зазвичай, відпрацьовуються питання оповіщення та збору членів об'єктових комісій з питань надзвичайних ситуацій та з питань евакуації, керівників спеціалізованих служб або формувань

цивільного захисту (у разі їх утворення), здійснюється постановка завдань підлеглим.

На другому та наступних етапах тренування, як правило, відпрацьовуються питання:

управління заходами з реагування на загрозу виникнення або виникнення можливих надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків;

організації гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння та взаємодії з пожежно-рятувальними підрозділами;

надання першої допомоги постраждалим;

проведення евакуації персоналу та студентів у разі загрози або виникнення ймовірних надзвичайних ситуацій; заповнення захисної споруди (у разі її наявності).

На завершальному етапі тренування проводиться розбір його результатів.

Хід тренування оформлюється, як правило, у табличній формі, де зазначаються:

етапи проведення тренування;

обстановка, на фоні якої буде здійснюватися відпрацювання навчальних питань (ввідні);

навчальні питання, час на їх відпрацювання;

склад учасників;

дії керівника тренування, його заступників (помічників), очікувані дії тих, хто навчається.

План підготовки та проведення тренування, як правило, розробляється та підписується посадовою особою (особою) з питань цивільного захисту і затверджується його керівником.

План закладу вищої освіти з графічним показом навчальних місць з практичного відпрацювання заходів та переліком засобів імітації розробляється шляхом нанесення місць умовних пожеж, завалів, руйнувань тощо на карту (схему) закладу. На плані також позначаються місця знаходження умовних постраждалих і їх кількість, стан проїздів і проходів тощо.

Погодинний графік нарощування обстановки з переліком ввідних розробляється у табличній формі, де зазначаються час вручення ввідної, хто, кому та в який спосіб вручає ввідну, її зміст (додаток 4).

План підготовки та проведення тренування є підставою для розробки особистих планів заступників (помічників) керівника тренування. Вони не повинні механічно копіювати План проведення тренування. Особистий план заступника (помічника) керівника тренування розробляється за відповідною формою (додаток 5).

З метою належного матеріально-технічного забезпечення під час підготовки та проведення тренування розробляється План матеріально-технічного забезпечення тренування за формою, наведеною у додатку 6. Він зазвичай включає заходи щодо підготовки засобів зв'язку та оповіщення, місць відпрацювання практичних заходів на тренуванні тощо.

Порядок дії спеціалізованих служб або формувань цивільного захисту (у разі їх утворення) на загальному фоні тренування відображається у відповідних планах-календарях спеціальних об'єктових тренувань з питань цивільного захисту, за формою, наведеною у додатку 7.

Для недопущення випадків травмування учасників тренування розробляються Заходи безпеки на тренуванні. При цьому, визначаються:

дії, здійснення яких забороняється на тренуванні;

заходи безпеки при використанні обладнання, виконанні заходів з імітації.

Заходи безпеки на тренуванні зазвичай розробляються та підписуються посадовою особою (особою) з питань цивільного захисту і затверджуються керівником тренування. Після цього, керівник тренування організовує їх доведення під підпис до працівників закладу та шляхом інструктажу до студентів.

1.3. Підготовка навчальних місць з відпрацювання практичних заходів

Підготовка навчальних місць з відпрацювання практичних заходів полягає у створенні ділянок, що імітують можливі наслідки надзвичайних ситуацій (завали, руйнування, осередки пожежі, розлив ртуті та інших небезпечних хімічних речовин тощо).

Для створення ділянок руйнувань і завалів можуть використовуватись щебінь, бита цегла, залізобетонні і металеві конструкції, будівельні відходи та матеріали тощо.

Місця пошкодження водо- або газопроводу, каналізаційної, теплової чи електричної мережі, технологічної лінії можуть створюватись шляхом встановлення у відповідних місцях покажчиків з написами.

Пожежа у приміщенні може імітуватись прапорцями (червоні позначають осередок пожежі, сині – незначне задимлення, жовті – значне задимлення та місця виділення шкідливих газів чи випарів) або світловими приладами (лампи, прожектори тощо).

Імітацію розливу ртуті можна здійснювати за допомогою фольги. Для створення місць, що імітують наслідки розливу інших небезпечних хімічних речовин (у випадку попадання закладу освіти у зону можливого ураження) можна використовувати рідини з різним запахом і кольором, пофарбовану тирсу.

Роль умовних постраждалих, як правило, виконують спеціально підготовлені статисти.

2. Період проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту закладу вищої освіти.

Тренування зазвичай розпочинається з розпорядження його керівника на оповіщення і збір членів об'єктових комісій з питань надзвичайних ситуацій та з питань евакуації, керівників спеціалізованих служб або формувань цивільного захисту (у разі їх утворення).

На першому етапі тренування його керівник, як правило, особисто перевіряє:

стан організації оповіщення та зв'язку;

швидкість і організованість збору підлеглих, знання ними заходів, передбачених Планом підготовки та проведення тренування.

Після цього керівником проводиться засідання комісії з питань надзвичайних ситуацій, на якому доводиться вихідна обстановка, ставляться завдання підлеглим, надається необхідний час для їх з'ясування та підготовки пропозицій щодо організації і здійснення заходів з реагування на загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій. Керівник тренування заслуховує членів комісії, оцінює їх вміння чітко уявити завдання, оцінювати обстановку, надавати пропозиції щодо прийняття рішення на здійснення заходів для запобігання виникненню надзвичайної ситуації або ліквідації її наслідків, коригує їх дії у разі потреби.

На другому і наступних етапах тренування його керівник особисто та через заступників (помічників) контролює хід виконання практичних заходів щодо реагування на загрозу виникнення можливих надзвичайних ситуацій та ліквідації наслідків виниклих надзвичайних ситуацій, захисту персоналу та студентів, надання першої допомоги постраждалим. При цьому, керівник тренування знаходиться там, де відпрацьовуються найбільш важливі питання, і особисто здійснює контроль за діями тих, хто навчається.

Нарощування обстановки у ході тренування здійснюється таким чином, щоб змусити тих, хто навчається, реагувати на її зміни прийняттям нових або уточнень раніше прийнятих рішень, постановкою нових завдань підлеглим, проведенням практичних заходів і здійсненням контролю за їх виконанням.

Особливу увагу керівник тренування приділяє головному питанню, яке відпрацьовується під час тренування, а саме порядку евакуації працівників та студентів закладу вищої освіти. При цьому акцентується увага на дії при оголошенні відповідної надзвичайної ситуації, оповіщенні про надзвичайну ситуацію, порядку виклику рятувальників, забезпеченні швидкої та правильної евакуації з будівлі працівників закладу та студентів.

Слід нагадати, що студенти повинні покинути аудиторію і відправитися найкоротшим безпечним шляхом до пункту збору за межами будівлі закладу вищої освіти.

Якщо є марлеві пов'язки - надіти їх, щоб захистити від диму органи дихання. По шляху проходження необхідно закривати всі двері, не задіяні в евакуації. Колону студентів замикає викладач. Якщо комусь потрібна допомога - організувати її. До приїзду рятувальників необхідно провести перекличку з метою уточнення, чи всі люди здійснили евакуацію.

Під час контролю за діями заступників (помічників) керівника тренування основна увага звертається на правильність і чіткість постановки завдань підлеглим, вміння добиватись їх виконання.

У ході спостереження за діями інших учасників навчально-виховного процесу оцінюється швидкість та правильність виконання ними заходів, передбачених планом реагування на надзвичайні ситуації.

У разі прийняття заступниками (помічниками) керівника тренування закладу недостатньо обґрунтованого рішення, керівник тренування повинен шляхом постановки додаткових питань спонукати його ще раз оцінити обстановку, глибше її проаналізувати і прийняти адекватне рішення.

У ході тренування його керівником може бути оголошено оперативну паузу у разі:

не відповідності дій тих, хто навчається, визначеним навчальним цілям;
необхідності повторення окремих навчальних питань для більш якісного їх відпрацювання; порушення тими, хто навчається, заходів безпеки.

При оголошенні оперативної паузи ті, хто навчаються, припиняють практичні дії і залишаються на місцях виконання завдань. Керівник тренування видає необхідні розпорядження і після їх виконання продовжує тренування.

Після відпрацювання всіх запланованих етапів та навчальних питань керівник тренування оголошує про закінчення періоду проведення тренування, дає вказівки щодо приведення в порядок навчальних місць, визначає час та місце проведення розбору.

3. Підсумки об'єктового тренування з питань цивільного захисту закладу вищої освіти, складання звіту про організацію та проведення тренування.

Підсумки проведеного тренування обговорюють на засіданні об'єктової комісії з питань надзвичайних ситуацій.

Основна мета підведення підсумків полягає в тому, щоб на основі всебічного аналізу дій учасників тренування підвести його підсумки, визначити ступінь досягнення навчальних цілей, зробити висновки щодо шляхів усунення виявлених недоліків.

Підготовчу роботу для підведення підсумків здійснює, як правило, посадова особа (особа) з питань цивільного захисту. Цю роботу доцільно розпочинати завчасно, паралельно з розробкою документів щодо підготовки та проведення тренування. На основі Плану підготовки та проведення тренування готується загальна частина підведення підсумків, що включає виклад теми, навчальних цілей для кожної категорії учасників, етапів, навчальних питань, інших необхідних відомостей, які не залежать від дій учасників Тренування.

У ході тренування підготовлений проект матеріалу для підведення підсумків доповнюється конкретними фактами щодо дій тих, хто навчається. За результатами тренування заступники (помічники) його керівника на основі постійного і всебічного вивчення роботи та дій учасників тренування готують матеріали для підведення підсумків у вигляді коротких висновків, пропозицій і, в установлені терміни, подають їх керівнику тренування.

При проведенні підведення підсумків керівником тренування здійснюється аналіз та дається оцінка дій тих, хто навчався, з наведенням фактів і цифрових показників, здійснюється постановка завдань для усунення недоліків. У ході підведення підсумків керівник тренування послідовно аналізує:

дії заступників (помічників) керівника тренування, персоналу та студентів закладу освіти в різній обстановці;

практичне виконання поставлених завдань, здійснення заходів щодо їх забезпечення; позитивні та негативні приклади дій учасників тренування.

На завершення підведення підсумків керівник тренування робить загальні висновки, в яких визначає ступінь досягнення навчальних цілей, ставить завдання на усунення виявлених недоліків. Надзвичайно важливо, щоб підведення підсумків було об'єктивним. Як переоцінка, так і недооцінка дій учасників тренування неприпустима.

На підставі рішення об'єктової комісії з питань надзвичайних ситуацій керівником закладу вищої освіти видається наказ про стан готовності закладу до вирішення завдань цивільного захисту (додаток 8) та, у разі необхідності, в установленому порядку вносяться уточнення та зміни до плану реагування на надзвичайні ситуації (інструкцій щодо дій персоналу у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій), планів цивільного захисту на особливий період.

Наказ про стан готовності закладу до вирішення завдань цивільного захисту складається із констатуючої та розпорядчої частин.

У констатуючій частині Наказу зазначаються:

законодавча підстава для проведення тренування вищим навчальним закладом;

реальність плану реагування на надзвичайні ситуації закладу та щодо необхідності його корегування;

питання вдосконалення методів управління учасниками навчально-виховного процесу під час виконання заходів цивільного захисту;

шляхи розробки обґрунтованих пропозицій для прийняття рішень керівним складом закладу вищої освіти;

позитивні елементи і недоліки у стані цивільного захисту, які були виявлені в ході тренування.

У розпорядчій частині Наказу визначаються:

визначення ступеню готовності закладу до виконання завдань цивільного захисту;

заохочення посадових осіб;

постановка завдань посадовій особі з питань цивільного захисту;

порядок і строки виконання завдань щодо усунення виявлених недоліків;

контроль за виконанням наказу.

Для здійснення обліку об'єктових тренувань керівник вищого навчального закладу у десятиденний строк після їх проведення надає до територіального органу ДСНС звіт про організацію підготовки та проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту (додаток 9).

ПОГОДЖЕНО

ПОГОДЖЕНО

ЗАТВЕРДЖУЮ

(керівник районної державної
адміністрації (міської ради))(керівник територіального органу
ДСНС)(керівник підприємства, установи
організації)(підпис, ініціали, прізвище)
_____ 2020 року(підпис, ініціали, прізвище)
_____ 2020 року(підпис, ініціали, прізвище)
_____ 2020 року**ГРАФІК**

проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту

на _____ у 20__ році (найменування підприємства, установи, організації)																
N з/п	Практично- навчальний захід	Місяці навчального року												Усього за рік	Керівник навчання (тренування)	Відмітка про проведення
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Примітка. Спеціальні об'єктові тренування позначаються в графі 2 за видом призначення: Пл. - планові, Е - експериментальні, П - показові.																

(керівник структурного підрозділу (посадова особа) з
питань цивільного захисту)(найменування підприємства, установи, організації)
_____ 20__ року

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Бланк закладу вищої освіти

НАКАЗ

_____ 20__ р.

№ _____

Про підготовку та проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту

На виконання вимог статті 40 Кодексу Цивільного захисту України, постанов Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 443 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту», від 26.06.2013 № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях», наказу Міністерства освіти і науки України від 21.11.2016 р. №1400 «Про затвердження Положення про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту», відповідно до Графіку проведення спеціальних об'єктових тренувань з питань цивільного захисту на 20__ рік та з метою комплексного відпрацювання працівниками закладу освіти алгоритмів дій з організації та здійснення заходів, передбачених Планом реагування на надзвичайні ситуації

НАКАЗУЮ:

1. Провести _____ 20__ р. з _____ години до _____ години об'єктове тренування з питань цивільного захисту (далі – тренування) на тему

2. Навчальними цілями тренування вважати:

2.1. Для керівного складу закладу вищої освіти _____

2.2. Для особового складу спеціалізованих служб, формувань цивільного захисту (у разі їх утворення) _____

2.3. Для інших працівників закладу вищої освіти _____

2.4. Для студентів закладу вищої освіти _____

3. Керівництво тренуванням покладаю на себе.

4. Створити штаб керівництва тренуванням у складі:

4.1. Начальник штабу керівництва тренуванням (один із заступників керівника закладу вищої освіти)

(посада, прізвище, ініціали)

4.2. Заступники керівника тренування: з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій _____;
(посада, прізвище, ініціали)

з інженерно-технічних питань _____;
(посада, прізвище, ініціали)

з евакуації _____;
(посада, прізвище, ініціали)

з матеріально-технічного забезпечення _____.
(посада, прізвище, ініціали)

4.3. Помічник керівника тренування з імітації _____.
(посада, прізвище, ініціали)

4.4. На тренування залучити всіх працівників та студентів.

4.5. Визначити навчальні місця з відпрацювання практичних заходів та призначити їх керівниками:

Навчальне місце №1 «_____» - Керівник _____;
(назва та номер навчального місця) (посада, прізвище, ініціали)

Навчальне місце №2 «_____» - Керівник _____;
(назва та номер навчального місця) (посада, прізвище, ініціали)

5. Підготовку навчальних місць з відпрацювання практичних заходів тренування завершити до _____ 20__ року (Відповідальні - _____).
(посада, прізвище, ініціали)

6. Розробити та надати мені на затвердження:

6.1. Посадовій особі (особі) з питань цивільного захисту _____;
(прізвище, ініціали)

План проведення тренування з відповідними додатками до _____ 20__ року;

Заходи безпеки на тренуванні до _____ 20__ року;

Звіт про проведення тренування до _____ 20__ року.

6.2. Заступникам керівника тренування з _____ особисті
(прізвища, ініціали)

плани до _____ 20__ року.

6.3. Заступнику керівника тренування з матеріально-технічного забезпечення _____ План матеріально-технічного
(прізвище, ініціали)

забезпечення тренування до _____ 20__ року.

6.4. Помічнику керівника тренування з імітації _____
(прізвище, ініціали)

План імітації на тренуванні до _____ 20__ року.

7. У період з _____ по _____ 20__ року здійснити підготовку учасників тренування шляхом проведення:

педагогічними працівниками Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Чернігівської області інструктивно-методичних занять із заступниками (помічниками) керівника тренування, інструктажів з керівниками на навчальних місцях з відпрацювання практичних заходів (Відповідальний - _____);
(посада, прізвище, ініціали)

занять з працівниками за Програмою загальної підготовки працівників закладу вищої освіти до дій у надзвичайних ситуаціях (Відповідальні - _____);

(посада, прізвище, ініціали)

занять з працівниками, які входять до складу спеціалізованих служб або формувань цивільного захисту за відповідними програмами спеціальної підготовки до дій у надзвичайних ситуаціях (Відповідальні - _____).

(посада, прізвище, ініціали)

Вжити заходів щодо доведення заходів безпеки під час проведення тренування до працівників та студентів (Відповідальні - _____).

(посада, прізвище, ініціали)

8. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Керівник закладу _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Керівник тренування

(підпис, прізвище, ініціали)
« __ » _____ 20 __ року

ПЛАН

підготовки та проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту
в _____
(назва вищого навчального закладу)

Тема: _____

Навчальна мета:
для керівного складу: _____

для учасників навчально-виховного процесу: _____

для спеціалізованих служб, формувань цивільного захисту (у разі їх створення)

Строки проведення тренування: з __ __ до __ __ «__» _____ 20__ р.

Місце проведення тренування: _____

Склад учасників: _____

Засоби і майно, що використовуються для імітації, зв'язку, оповіщення, захисту
учасників освітнього процесу: _____

Задум тренування: _____

Час відпрацювання навчальних питань	Навчальні питання, що відпрацьовуються	Склад учасників	Дії керівника тренування	Дії заступників (помічників) керівника тренування	Очікувані дії тих, хто навчається
1	2	3	4	5	6
Обстановка, на фоні якої діють учасники тренування (ввідна №)					
I етап: _____					
Обстановка, на фоні якої діють учасники тренування (ввідна №)					
II етап: _____					

Посадова особа (особа)
з питань цивільного захисту _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Додаток 4

ЗАТВЕРДЖУЮ
Керівник тренування

(підпис, прізвище, ініціали)

« __ » _____ 20 __ року

Погодинний графік
нарошування обстановки з переліком ввідних в (назва закладу вищої освіти)
в період з __ години до __ години «__» _____ 20__ р.

Час вручення ввідної	Зміст ввідної	Хто вручає ввідну	Кому вручає	Спосіб вручення

Посадова особа (особа)

з питань цивільного захисту _____

(підпис)

(ініціали, прізвище)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Керівник тренування

(підпис, прізвище, ініціали)

« __ » _____ 20 __ року

ОСОБИСТИЙ ПЛАН

заступника (помічника) керівника об'єктового тренування з питань цивільного захисту в _____
(назва вищого навчального закладу)

Тема тренування: _____

Навчальна мета для конкретної категорії учасників тренування:

Строки проведення тренування: з __ __ до __ __ «__» _____ 20__ р.

Місце проведення тренування: _____

Склад учасників практичних заходів: _____

Час проведення	Навчальні питання	Дії заступника (помічника) керівника об'єктового тренування	Дії тих, хто навчається
1	2	3	4
Обстановка, на фоні якої діють учасники тренування (ввідна № __)			
I етап: _____			
Обстановка, на фоні якої діють учасники тренування (ввідна № __)			
II етап: _____			

Посадова особа (особа)

з питань цивільного захисту _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Керівник тренування

(підпис, прізвище, ініціали)

« ___ » _____ 20__ року

ПЛАН

матеріально-технічного забезпечення об'єктового тренування з питань
цивільного захисту в _____ у період з ___ по ___ 20__ р.
(назва вищого навчального закладу)

№ з/п	Заходи матеріально-технічного забезпечення	Назва матеріально-технічних засобів	Кількість, одиниця виміру	Строк виконання	Відповідальний за виконання

Заступник (помічник) керівника тренування
з матеріально-технічного забезпечення

(підпис)

(ініціали, прізвище)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова об'єктової комісії з питань ЦЗ

(підпис, прізвище, ініціали)
« __ » _____ 20 __ року

ПЛАН – КАЛЕНДАР

проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту з особовим складом _____
(назва спеціалізованої служби або формування цивільного захисту)

В _____
(назва закладу вищої освіти)

Тема тренування: _____

Навчальні цілі:

1. _____
2. _____

Дата проведення і тривалість: __.__.20__ р. __ години (__.__ – __.__.).

Місце проведення: _____

Кількісний склад сил ЦЗ, що залучається на тренування:

Підрозділ	Залучається на тренування		Примітка
	особовий склад (осіб)	техніка, майно	

Календар проведення тренування

№ з/п	Навчальні питання (ввідні) та час їх відпрацювання	Дії керівника тренування	Дії особового складу ланки

Додатки: 1. Схема місць практичного відпрацювання навчальних питань.

Керівник тренування-командир

_____ ланки

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО

Начальник відділу (посадова особа) з питань ЦЗ

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Додаток до Плану-календаря
 проведення об'єктового тренування
 спеціалізованих служб або формувань
 цивільного захисту
Варіант

СХЕМА

практичного виконання робіт на об'єктовому тренуванні з питань цивільного захисту пожежної ланки « ___ » _____ 20__ року

Навчальний корпус № 2																																		
<p>Клас ЦЗ Перевірка знання функціональних обов'язків членів формувань. Перевірка знань особовим складом правил користування засобами пожежогашіння (9.20 – 10.00)</p>	<p>Навчальне місце № 1 Перший поверх «Практичне розгортання пожежного рукава пожежної системи корпусу та перевірка наявності води в ній» (10.10 – 10.40)</p>																																	
Господарський двір																																		
<p>Навчальне місце № 2 Порядок використання вогнегасників. (10.50 – 11.20)</p>	<p>Навчальне місце № 3 Порядок гасіння пожежі за допомогою кошми. (11.25 – 11.55)</p>																																	
<p>Навчальне місце № 4 Порядок гасіння пожежі за допомогою струменя води. (12.00 – 12.30)</p>	<p style="text-align: center;">РОЗРАХУНОК сил і засобів для імітації</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Найменування</th> <th colspan="3">Навчальні місця</th> </tr> <tr> <th>№ 2</th> <th>№ 3</th> <th>№ 4</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Особового складу</td> <td>1</td> <td>1</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Мотлох (дрантя), кг</td> <td>5</td> <td>3</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>Гас, л</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Вогнегасники, шт.</td> <td>2</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Кошма, к-ть</td> <td>-</td> <td>2</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Піддони для розведення полум'я</td> <td>1</td> <td>1</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>			Найменування	Навчальні місця			№ 2	№ 3	№ 4	Особового складу	1	1	1	Мотлох (дрантя), кг	5	3	8	Гас, л	3	3	3	Вогнегасники, шт.	2	-	-	Кошма, к-ть	-	2	-	Піддони для розведення полум'я	1	1	1
Найменування	Навчальні місця																																	
	№ 2	№ 3	№ 4																															
Особового складу	1	1	1																															
Мотлох (дрантя), кг	5	3	8																															
Гас, л	3	3	3																															
Вогнегасники, шт.	2	-	-																															
Кошма, к-ть	-	2	-																															
Піддони для розведення полум'я	1	1	1																															

Керівник тренування-командир
 пожежної ланки

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Бланк закладу вищої освіти

НАКАЗ

« ___ » _____ 20__ р

№ ___

Про підсумки об'єктового тренування
з питань цивільного захисту та стан
готовності _____
до вирішення завдань цивільного захисту

У відповідності до постанови Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. № 443 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту», наказу МОН України від 21.11.2016 №1400 «Про затвердження Положення про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту», наказу МВС України від 28.11.2019 №991 «Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту», розпорядження голови Чернігівської обласної державної адміністрації від 26.12.2019 №764 «Про організацію цивільного захисту області у 2020 році», з метою:

перевірки реальності плану реагування на надзвичайні ситуації (назва закладу вищої освіти) та виявлення необхідності проведення його корегування;

вдосконалення методів управління учасниками навчально-виховного процесу під час виконання заходів цивільного захисту;

розробки обґрунтованих пропозицій для прийняття рішень керівним складом (назва закладу вищої освіти);

тренування учасників навчально-виховного процесу (назва закладу вищої освіти) до дій в надзвичайних ситуаціях по сигналам цивільного захисту, _____ 20__ року проведено об'єктове тренування з питань цивільного захисту за темою: «Організація та проведення заходів захисту учасників навчально-виховного процесу (назва закладу вищої освіти) під час виникнення надзвичайних ситуацій та пожежі».

Аналіз та узагальнення підсумків проведеного тренування свідчать про те, що органи управління та учасники навчально-виховного процесу (назва закладу вищої освіти) готові (або обмежено готові, не готові, вказати причини) до реалізації заходів, які визначені у плані реагування на надзвичайні ситуації (назва закладу вищої освіти).

НАКАЗУЮ:

1. Визначити, що за підсумками об'єктового тренування з питань цивільного захисту органи управління та учасники навчально-виховного процесу (назва закладу вищої освіти) готові (або обмежено готові, не готові, вказати причини) до виконання завдань цивільного захисту. Перевірка

реальності плану реагування на надзвичайні ситуації показало, що необхідності його корегування немає.

2. За відповідальне ставлення до підготовки та проведення об'єктового тренування:

- нагородити грошовою премією:

- нагородити грамотою:

- оголосити подяку:

3. Посадовій особі з питань цивільного захисту _____ провести аналіз проходження посадовими особами (назва закладу вищої освіти) функціонального навчання з питань цивільного захисту в навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Чернігівської області та своєчасно надати заявку на проходження навчання у наступному році.

4. У випадку незадовільних результатів об'єктового тренування визначаються заходи щодо усунення виявлених недоліків.

5. Контроль за виконанням даного наказу залишаю за собою.

6. Наказ довести до керівників структурних підрозділів, осіб, які вказані в наказі.

Керівник закладу _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

ЗВІТ

про організацію підготовки та проведення спеціального об'єктового тренування з питань цивільного захисту

(підприємства, установи, організації, навчального закладу)

за темою: _____

Тривалість тренування _____

Керівник тренування _____

До тренування залучались:

об'єктова комісія з питань надзвичайних ситуацій - _____ осіб;

органи евакуації - _____ осіб;

підрозділ (особи) з питань цивільного захисту;

особи, на яких у разі виникнення надзвичайної ситуації покладаються функції керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та працівників штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації об'єктового рівня, _____ осіб;

об'єктові аварійно-рятувальні служби (у разі утворення) - _____ осіб;

об'єктові спеціалізовані служби цивільного захисту - _____ осіб;

об'єктові формування цивільного захисту - _____ осіб;

чергова (диспетчерська) служба (у разі утворення) - _____ осіб;

об'єктові добровільні пожежні дружини (команди) - _____ осіб;

інші працівники - _____ осіб.

1. Організація підготовки керівництва (керівника) тренування (інструктивно-методичні заняття, цільові інструктажі, отримання консультації або іншої допомоги від навчально-методичного центру сфери цивільного захисту тощо).

2. Повнота та якість відпрацювання організаційних та навчально-методичних документів з проведення тренування.

3. Оцінка здатності керівного складу і фахівців підприємства, установи, організації до вирішення завдань цивільного захисту:

своєчасність та повнота виконання заходів цивільного захисту відповідно до встановленого режиму діяльності;

організація роботи комісії з питань надзвичайних ситуацій, органів з евакуації;

робота підрозділу (особи) з питань цивільного захисту щодо організації збору та узагальнення даних і оцінки обстановки, підготовки розрахунків і пропозицій для прийняття обґрунтованих рішень, своєчасність надання оперативних донесень;

організація робіт з реагування на надзвичайні ситуації та ліквідації їх наслідків, доцільність застосування підрозділів, своєчасність доведення завдань до виконавців;

організація всебічного забезпечення заходів цивільного захисту та проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;

якість і повнота відпрацьованих графічних та текстуальних документів.

4. Оцінка спроможності об'єктові спеціалізованої служби (формування) цивільного захисту до дій за призначенням:

укомплектованість спеціалізованої служби (формування) особовим складом, спеціальним устаткуванням та пристроями, технікою і майном;

своєчасність висування та розгортання у визначеному районі (місці) виконання завдань, підтримання постійного зв'язку з органом управління, якому підпорядкована спеціалізована служба (формування);

організація ведення розвідки, проведення спеціальних робіт за профілем спеціалізованої служби (аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт формуванням).

5. Відпрацювання сигналів оповіщення цивільного захисту і дій персоналу за ними.

6. Перелік заходів, виконаних з метою удосконалення цивільного захисту підприємства, установи, організації в період підготовки та проведення тренування.

7. Результати навчання (тренування), обговорені на засіданні комісії з питань надзвичайних ситуацій підприємства, установи, організації (протокол № _____ від _____ додається).

Керівник тренування _____
(посада, підпис, ініціали, прізвище)

Література

1. Кодекс цивільного захисту України.
2. Постанова КМУ від 23.10.2013 № 819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту».
3. Постанова КМУ від 26.06.2013 № 443 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту».
4. Постанова КМУ від 26.06.2013 № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».
5. Постанова КМУ від 09.10.2013 № 787 «Про затвердження Порядку утворення, завдання та функції формувань ЦЗ».
6. Постанова КМУ від 21.09.2013 № 616 «Про затвердження Положення про добровільні формування цивільного захисту».
7. Постанова КМУ від 27.09.2017 № 733 «Про затвердження Положення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту».
8. Постанова КМУ від 09.01.2014 № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту».
9. Постанова КМУ від 08.07.2015 № 469 «Про затвердження Положення про спеціалізовані служби цивільного захисту».
10. Наказ МВС України від 28.11.2019 № 991 «Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту».
11. Наказ ДСНС України від 21.12.2019 № 738 «Про затвердження Організаційно–методичних вказівок з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях на 2020-2021 роки».
12. ДСТУ 5058:2008 «Безпека у надзвичайних ситуаціях. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях. Основні положення» та інших нормативно-правових актів.
13. Основи цивільного захисту. Навчальний посібник. За загальною редакцією М.В.Болотських. ІДУ ЦЗ України. Київ. 2008.

Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Чернігівської області проводить навчання та надає послуги у сфері цивільного захисту:

Здійснює навчання та оновлення спеціальних знань, умінь і навичок з питань цивільного захисту.

Здійснює навчання з питань пожежної безпеки (пожежно-технічний мінімум).

Виготовлення інформаційно-довідкових стендів з питань цивільного захисту для суб'єктів господарювання.

Виготовлення інформаційно-довідкових стендів з питань пожежної безпеки для суб'єктів господарювання.

Надає консультаційно-методичну допомогу з розробки комплексу документів з питань цивільного захисту та пожежної безпеки.

Надає консультаційно-методичну допомогу з розробки документації щодо підготовки та проведення спеціальних об'єктових навчань, тренувань (СОН, СОТ).

Інформація про платні послуги

Оплата за навчання слухачів за державним замовленням здійснюється за рахунок коштів державного бюджету через Державну службу України з надзвичайних ситуацій.

За рахунок коштів юридичних і фізичних осіб проходять функціональне навчання з питань цивільного захисту особи керівного складу, управлінські кадри та фахівці у справах ЦЗ підприємств, установ, організацій недержавної форми власності.

Оплата визначається на підставі розмірів погодинної оплати за проведення навчальних занять і може бути змінена при введенні нових розмірів погодинної оплати праці.

Оплата, станом на 01.01.2020р., становить:

Функціональне навчання у сфері цивільного захисту: за 26 год. програмою за 18 год. програмою за 16 год. програмою	384 грн. 40 коп. 307 грн. 15 коп. 296 грн. 00 коп.
Навчання з питань пожежної безпеки (пожежно-технічний мінімум): за 16 год. програмою за 24 год. програмою	248 грн. 50 коп. 304 грн. 00 коп.
Розробка документації	634 грн. 72 коп. 1219 грн. 44 коп. 1804 грн. 16 коп.
Інформаційно-довідковий стенд з питань цивільного захисту	1240 грн. 30 коп.
Інформаційно-довідковий стенд з питань пожежної безпеки	1240 грн. 30 коп.

**Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки
життєдіяльності Чернігівської області**

Адреса: 14013, м. Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, 70

Телефон: +38 (0462) 77-42-37

Факс: +38 (0462) 629-418

E-mail: nmc.chernihiv@dsns.gov.ua

**Чернігівські територіальні курси цивільного захисту та безпеки
життєдіяльності II категорії**

Адреса: 14013, м. Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, 70

Телефон/факс: +38 (0462) 629-418

Телефон: +38 (0462) 675-679

Кабінет навчальний

Адреса: 14013, м. Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, 70

Телефон/факс: +38 (0462) 629-418

Навчально-консультаційний пункт у м. Ніжин

Адреса: 16605, Чернігівська обл., м. Ніжин, вул. Московська, 22

Телефон: +38 (04631) 2-31-68

Навчально-консультаційний пункт у м. Прилуки

Адреса: 17507, Чернігівська обл., м. Прилуки, вул. Галаганівська, 12

Телефон: +38 (04637) 3-39-20

Навчально-консультаційний пункт у м. Остер

Адреса: 17044, Чернігівська обл., м. Остер, вул. Низова, 3-а

Телефон моб.: +38 (067) 355-15-40

